

NIEUWSBRIEF

Maandelijkse uitgave, editie mei 2006

Nieuws van de Stichting

- **Jaarverslag en jaarrekening 2005 gepubliceerd**

Tijdens de Vergadering van Deelnemers van 31 mei jl. werd de laatste jaarrekening van de Stichting Corporate Governance Onderzoek voor Pensioenfondsen (SCGOP) goedgekeurd en werd het jaarverslag over 2005 besproken. In het jaarverslag wordt verslag gedaan van de transformatie van SCGOP naar Eumedion in 2005, alsmede van de andere activiteiten in 2005, zoals het symposium en de lobbyactiviteiten in Den Haag en Brussel. Het voormalige bestuur van SCGOP werd decharge verleend voor het gevoerde beleid. Tijdens de Vergadering van Deelnemers werden tevens de eerste bevindingen van het jaarverslagen- en aandeelhoudersvergaderingseizoen 2006 besproken. De bevindingen zullen eind juni naar de Monitoring Commissie worden gestuurd. In de brief aan de Monitoring Commissie zal vooral worden ingezoomd op de naleving van de Eumedion-speerpuntenbrief 2006 en van de aanbevelingen van het monitoring rapport 2005 door de Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Het jaarverslag en de jaarrekening 2005 zijn te downloaden via de website van Eumedion: www.eumedion.nl.

- **Eumedion dient verzoek tot participatie in de Raad voor de Jaarverslaggeving in**

Eumedion heeft bij brief van 18 mei jl. de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) verzocht te mogen toetreden tot dit orgaan. Eumedion wil hiermee het belang van en haar betrokkenheid bij de financiële verslaggeving onderstrepen. De RJ levert bijvoorbeeld commentaren op aanpassingen van of ontwikkeling van nieuwe International

Financial Reporting Standards (IFRS). De RJ bestaat momenteel uit controleurs (accountants), verschaffers (bedrijfsleven) en gebruikers (werknemers en financieel analisten) van de financiële verslaggeving. Eumedion noemt het opvallend dat in het "gebruikersdeel" geen aandeelhouders(organisaties) zijn vertegenwoordigd. Eumedion heeft aangeboden deze lacune op te vullen. De RJ besluit pas in het najaar over de toetredingsaanvraag.

- **Eric Veldpaus vervangt Bert Bos in Europese werkgroep accountantsaansprakelijkheid**

Als gevolg van zijn vertrek als interim-directeur bij Doctors Pension Funds Services BV, heeft Bert Bos zijn werkzaamheden in de werkgroep van de Europese Commissie betreffende de aansprakelijkheid van accountants op 1 mei jl. neergelegd. Eric Veldpaus (ABP), lid van de Audit Commissie van Eumedion, is hem per die datum opgevolgd. De werkgroep moet in het najaar met eventuele maatregelen komen over eventueel te nemen Europese maatregelen om de aansprakelijkheid van accountants in te perken.

Uit het bestuur

Tijdens de vergadering van het Algemeen bestuur van 31 mei jl. werd de SCGOP-jaarrekening 2005 vastgesteld en werd gesproken over het jaarverslag 2005. De brief van Eumedion met de reactie op de vragenlijst van de Monitoring Commissie werd vastgesteld.

Activiteiten Commissies

- De **Juridische Commissie** besprak op 30 mei jl. de voortgang van de wetsvoorstellen betreffende de implementatie van de overnamerichtlijn en de introductie van toezicht op de financiële verslaggeving. Tevens werd de stand van zaken geschetst inzake de onderhandelingen over het richtlijnvoorstel betreffende aandeelhoudersrechten. Tot slot werd een notitie over “acting in concert” besproken. Hierin staat de vraag centraal onder welke omstandigheden van dusdanige samenwerking tussen aandeelhouders kan worden gesproken, dat het gerechtvaardigd is om een zeggenschapsmelding te doen dan wel een openbaar bod verplicht te stellen.
- De **Werkgroep transparantie institutionele beleggers** hield op 30 mei jl haar tweede vergadering. Besproken werd welke onderdelen een plaats dienen te hebben in een corporate governance beleid van institutionele beleggers, hoe een duidelijker onderscheid kan worden gemaakt tussen algemeen stembeleid en gevoerde stembeleid en welke elementen aan bod dienen te komen in het verslag van de activiteiten.

Komende activiteiten

- *6 juni 2006, 15.00-17.00 uur, Workshop Wet Marktmissbruik*, bedoeld voor de leden van de Beleggingscommissie en van de Juridische Commissie. De workshop wordt geleid door prof. dr. mr. D. Doorenbos, hoogleraar ondernemingsstrafrecht aan de Radboud Universiteit Nijmegen en advocaat van Stibbe.
- *28 juni, Vergadering Dagelijks bestuur Eumedion*. Tijdens deze vergadering zal de brief aan de Monitoring Commissie betreffende de bevindingen van het jaarverslagen- en aandeelhoudersvergaderingseizoen 2006 worden vastgesteld. Tevens zal worden gesproken over de groslijst van onderwerpen voor de Eumedion speerpuntenbrief 2007.

Nieuws uit Den Haag

- **Minister Zalm handhaaft wetsvoorstel toezicht verslaggeving**
Minister Zalm (Financiën) heeft op 4 mei jl. de nota n.a.v. het verslag en een nota van wijziging bij het wetsvoorstel betreffende de introductie van toezicht op de financiële verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen naar de Tweede Kamer gezonden. De Minister handhaaft en verdedigt de kern van het wetsvoorstel, namelijk dat de Autoriteit Financiële Markten (AFM) de externe toezichthouder op de jaarrekening wordt, maar dat alleen de Ondernemingskamer de jaarrekening kan aanpassen. De Minister verdedigt ook de meerwaarde van het wetsvoorstel. Volgens Zalm kan de AFM op “een systematische wijze materiële verschillen in de toepassing van de financiële verslaggevingsvoorschriften op te sporen en vervolgens actie te ondernemen. Dat komt consistente, transparante en juiste toepassing van de financiële verslaggevingsvoorschriften ten goede”. Bij nota van wijziging is de geheimhoudingsplicht van de AFM in de zogenoemde preprocesuele procedure (dus voordat de AFM besluit om een zaak bij de Ondernemingskamer aanhangig te maken) uitgebreid. Ook de nadere toelichting die een beursgenoteerde onderneming op verzoek van de AFM verstrekt, dient volgens de wetgever geheim te blijven. De Minister heeft voorts bepaald dat het wetsvoorstel geen betrekking heeft op jaarrekeningen van boekjaren die voor 1 januari 2006 zijn aangevangen. Het wetsvoorstel staat voor de week van 6 juni geagendeerd voor plenaire behandeling door de Tweede Kamer.
- **Tijdelijke regeling inzake overnamebiedingen**
Minister Zalm (Financiën) heeft op 15 mei jl. een regeling vastgesteld waarmee een deel van de Europese overnamerichtlijn wordt geïmplementeerd. Dit in afwachting van de inwerkingtreding van het wetsvoorstel hieromtrent dat momenteel in de Tweede Kamer wordt behandeld. De uiterste datum voor implementatie van de overnamerichtlijn is 20 mei 2006, maar deze deadline werd niet gehaald. Een belangrijk onderdeel van de tijdelijke regeling betreft het zogenoemde

Europees paspoort voor biedingsberichten. Indien een Nederlandse onderneming meerdere beursnoteringen in de Europese Unie (EU) heeft, kan de bieder kiezen voor goedkeuring van het biedingsbericht door de AFM. Indien de AFM goedkeuring verleent, kan dit document aan andere Europese toezichthouders worden overlegd, zonder dat zij ook goedkeuring moeten verlenen. Minister Zalm heeft voorts geregeld dat de reikwijdte van de bestaande Nederlandse biedingsregels in overeenstemming zijn gebracht met die van de Europese overnamerichtlijn.

- **Tweede Kamer stemt in met aanpassing wetsvoorstel melding zeggenschap**

De Tweede Kamer heeft op 23 mei jl. het wetsvoorstel betreffende de aanpassing van de Wet melding zeggenschap (Wmz) aangenomen. Het wetsvoorstel is op dezelfde dag bij de Eerste Kamer ingediend. Het wetsvoorstel zorgt voor meer transparantie over zeggenschapsdeelnames in Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Over- en onderschrijdingen van belangen van 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 75 en 95% dienen bij de AFM te worden gemeld. Het amendement van de PvdA-fractie om de maximale boete bij het niet-melden van de onder- en overschrijdingen te vertienvoudigen van 21.781 euro naar 217.810 euro werd verworpen. Minister Zalm (Financiën) zal de hoogte van de boete in het bredere verband van de behandeling van de wijziging van de Boetewet bekijken.

- **Kabinet zet zich in voor facilitering elektronisch stemmen op aandeelhoudersvergaderingen**

Nederland maakt zich in Europees verband sterk voor het faciliteren van elektronische deelname aan de aandeelhoudersvergadering. Dit voorstel kan tot nu toe op weinig steun rekenen van andere Europese landen. Dit blijkt uit een brief van Minister Zalm (Financiën) van 10 mei jl. op vragen uit de Tweede Kamer over het richtlijnvoorstel betreffende aandeelhoudersrechten. De Europese Raad en het Europees Parlement onderhandelen momenteel over dit richtlijnvoorstel. De lauwe reactie van andere Europese landen

heeft volgens Minister Zalm o.a. te maken met de vrees voor hoge kosten, vooral in die landen waar het gebruik van internet nog niet vanzelfsprekend is. Daarnaast vrezen lidstaten dat met het faciliteren van elektronische deelname ondernemingen worden verplicht om deze mogelijkheid aan hun aandeelhouders aan te bieden. Dit is echter uitdrukkelijk niet de bedoeling van het Nederlands kabinet. Het kabinet is wel van mening dat het huidige voorstel van de Europese Commissie te zwak is. De Commissie heeft slechts gesteld dat elektronische deelname aan de algemene vergadering niet mag worden verboden. Eumedion is van mening dat beursgenoteerde ondernemingen verplicht moeten worden gesteld elektronisch stemmen op afstand door aandeelhouders mogelijk te maken.

- **Groen licht voor Alternext Amsterdam**

Euronext heeft op 30 mei jl. van het Ministerie van Financien toestemming gekregen om te starten met de Nederlandse alternatieve beurs Alternext. Met de oprichting van Alternext wordt het voor met name kleinere ondernemingen (marktkapitalisatie van 20 tot 100 miljoen euro) gemakkelijker om op de openbare kapitaalmarkt kapitaal aan te trekken. De eisen op Alternext zijn namelijk lichter dan op Euronext. Zo hoeven ondernemingen die zijn genoteerd aan Alternext niet te voldoen aan de Code Tabaksblat. Deze ondernemingen hoeven hun jaarrekening niet op te stellen aan de hand van IFRS en geldt voor hen de Overnamerichtlijn niet. De Wmz is evenmin op hen van toepassing. Alternext is een jaar geleden succesvol van start gegaan op Euronext Parijs en heeft daar inmiddels 37 ondernemingen met een gezamenlijke marktwaarde van ongeveer 2 miljard euro verwelkomd. In Amsterdam wordt de eerste notering in de tweede helft van 2006 verwacht.

Nieuws uit Brussel

- **Europese Commissie vraagt offertes voor studie over “one share, one vote”**

Onderzoeksinstituten konden tot 29 mei jl. offereën op een studie van de Europese Commissie naar de toepassing van het principe “one share, one vote” in de EU-

lidstaten. De onderzoekers dienen in kaart te brengen op welke wijze Europese beursgenoteerde ondernemingen afwijken van dit principe en wat de mogelijke impact hiervan is op (potentiële) beleggers in de EU. De studie zal komende zomer aan één van de offerende onderzoeksinstituten worden toegekend. Begin 2007 dient het onderzoek te worden opgeleverd.

- **Europese Commissie start infractieprocedure tegen Spanje betreffende aanpassing van zijn elektriciteits- en gaswet**

De Europese Commissie is op 3 mei jl. een zogenoemde infractieprocedure gestart tegen Spanje betreffende nieuwe bevoegdheden voor de Spaanse elektriciteits- en gastoezichthouder CNE. Op basis van een op 24 februari jl. aangenomen regeing, dient de CNE goedkeuring te verlenen aan het door een partij opbouwen van een 10%-belang in een gas- of elektriciteitsbedrijf, alsmede aan ieder ander belang dat feitelijk resulteert in significante invloed in een dergelijk bedrijf. De Europese Commissie acht dit te ruime discretionaire bevoegdheden voor de toezichthouder, hetgeen in strijd is met het beginsel van vrij verkeer van kapitaal en vestiging in de EU. Spanje wordt in staat gesteld te reageren op deze aanklacht, voordat de Europese Commissie naar het Europees Hof van Justitie stapt.

Ondernemingsnieuws

- **ASMI past benoemingsprocedure bestuurders en commissarissen aan**

Tijdens de aandeelhoudersvergadering van ASMI (18 mei jl.) heeft president-commissaris Van den Hoek toegezegd de benoemingsprocedure voor bestuurders en commissarissen in lijn te brengen met de Code Tabaksblat. Komend najaar zal dit voorstel tijdens een bijzondere aandeelhoudersvergadering worden geagendeerd. Momenteel kan een bindende voordracht voor de benoeming van een bestuurder of commissaris door de aandeelhoudersvergadering alleen worden doorbroken met een tweederde stemmeerderheid die tenminste de helft van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigt. Deze drempels worden verlaagd naar een gewone stemmeerderheid die tenminste een derde van het geplaatste kapitaal

vertegenwoordigt. Op deze manier wordt het *de facto* vetorecht van bestuursvoorzitter Arthur del Prado (22%-belang in ASMI) inzake benoemingen afgeschaft. President-commissaris Van den Hoek kwam tot deze toezegging, nadat de aandeelhoudersvergadering dreigde de raad van commissarissen geen decharge te verlenen voor het uitgeoefende toezicht in 2005. Na de toezegging stemde een krappe meerderheid (50,8%) van de aandeelhouders voor decharge. Het voorstel van Mellon HBV Alternative Strategies (6,1%-belang in ASMI) om ASMI op te splitsen werd, zeer tegen de zin van de aandeelhouder, niet in stemming gebracht. Mellon dreigt met een gang naar de Ondernemingskamer om de stemming alsnog af te dwingen.

- **Aandeelhoudersresolutie Euronext verworpen**

Euronext-aandeelhouder Winchfield Holdings N.V. had via het agenderingsrecht een stemming afgedwongen over het principe dat een fusie tussen Deutsche Borse en Euronext in het belang van alle aandeelhouders van Euronext is. De aandeelhoudersvergadering, gehouden op 24 mei jl., verwierp deze resolutie met 59% tegen 41%. De meerderheid van de aandeelhouders was van mening dat de resolutie de strategische opties van Euronext zou beperken en tot een verslechtering van de onderhandelingspositie zou kunnen leiden. De telling van de stemmen verliep handmatig, hetgeen veel tijd vergde. Opvallend was dat de indiener van het agendapunt in de vergadering zelf niet vertegenwoordigd was en dus ook geen toelichting kon geven. Juist vanwege dit agendapunt was het aantal uitgebrachte stemmen op deze vergadering uitzonderlijk hoog: 73,1 procent.

- **Voormalige Ahold-bestuurders veroordeeld voor valsheid in geschrift en oplichting van de accountant**

De rechtbank Amsterdam heeft op 22 mei jl. de voormalige Ahold-bestuurders Van der Hoeven, Meurs en Andreae veroordeeld tot voorwaardelijke gevangenisstraffen en tot het betalen van boetes. Zij hebben zich schuldig gemaakt aan valsheid in geschrift

en oplichting van de accountant. De voormalig bestuurders zijn vrijgesproken voor het publiceren van een onware jaarrekening. Er is volgens de rechtbank dan ook geen sprake van een "Ahold-boekhoudschandaal". Naar het oordeel van de rechtbank mocht Ahold de ondernemingen Bompresco, Disco, Paiz en ICA consolideren, aangezien Ahold op wezenlijke punten feitelijk overheersende invloed had op deze ondernemingen. De rechtbank veroordeelt de Ahold-bestuurders wel van het opmaken van valse Nederlands jaarverslagen en zogenoemde 20-F documenten (een bij de Amerikaanse beurstoezichthouder SEC ingeleverd formulier met daarop de jaarcijfers van Ahold). Naar Amerikaanse jaarrekeningrecht (US GAAP) mag namelijk uitsluitend geconsolideerd worden als er ingevolge een schriftelijke overeenkomst of iets dergelijks 'control' is over de joint ventures. De rechtbank concludeert dat uit de aandeelhoudersovereenkomsten blijkt dat Ahold deze 'control' niet had. Om consolidatie naar US GAAP toch mogelijk te maken, heeft Ahold 'control letters' opgesteld en deze aan haar accountant overhandigd. Deze control letters zijn volgens de rechtbank vals, omdat zij tegelijkertijd werden ontkracht door side letters. Deze side letters bleven geheim. De aan de accountant gericht letters of representation zijn ook vals, omdat Ahold daarin de side letters opzettelijk verzwegen. De accountant is opgelicht, omdat hij is bewogen tot het afgeven van een goedkeurende verklaring, terwijl hem uitsluitend de control letters zijn overhandigd. De rechtbank is van mening dat de voormalige Ahold-bestuurders het vertrouwen van werknemers, klanten, beleggers, de raad van commissarissen in ernstige mate geschonden. Zij hebben het aanzien van Ahold beschadigd. Het meermalen opstellen van valse control letters en het verzwijgen van side letters heeft de samenleving ernstig geschaad, aldus de rechtbank. De rechtbank komt echter niet tot onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, aangezien de voormalige bestuurders niet uit waren op persoonlijk financieel gewin of voordeel en zij zich geconfronteerd zagen met de nadelige gevolgen van publiciteit. Voormalig Ahold-commissaris Fahlin werd door de

rechtbank vrijgesproken. De rechtbank is wel van oordeel dat hij zijn taak als commissaris onbehoorlijk heeft uitgeoefend. Uit de rechtszaak bleek namelijk dat Fahlin als lid van de auditcommissie en van de raad van commissarissen de managementletter niet, of niet geheel, heeft gelezen. De rechtbank noemt dit "onbegrijpelijk" en is van mening dat het bestuderen van de managementletter een wezenlijk onderdeel is van de toezichthoudende taak van een commissaris.

- **SEC-onderzoek naar antedateren van optietoekenning**

De Amerikaanse beurstoezichthouder Securities and Exchange Commission (SEC) is recentelijk bij 20 Amerikaanse ondernemingen een onderzoek gestart naar het antedateren van de optietoekenning aan bestuurders, zodat zij met terugwerkende kracht hebben kunnen profiteren van een stijgende beurskoers. Het betreffen vooral ICT-ondernemingen, zoals Broadcom, McAfee en Juniper Networks inzake de toekenning van opties in de jaren '90 van de vorige eeuw en in de beginjaren van deze eeuw. Nog geen enkele onderneming is door de SEC officieel in staat van beschuldiging gesteld. De SEC onderzoekt o.a. of valsheid in geschrift is gepleegd en of de effectenwetgeving is overtreden.

Overige interessante zaken

- **NIVRA rapporteert over ervaringen aanwezigheid accountant in de AVA 2005**

De accountantsorganisatie Koninklijk NIVRA heeft op 11 mei jl. een onderzoek gepubliceerd naar de aanwezigheid van de accountant in de aandeelhoudersvergadering in 2005 en de vragen die daarin zijn gesteld aan de accountant. Uit het onderzoek blijkt dat de accountant bij 83% van de AVA's aanwezig was. In 2004 bedroeg dit percentage nog 57. De reden dat de accountant niet bij alle AVA's aanwezig was, is mogelijk voor een belangrijk deel toe te schrijven aan het feit dat een aantal vergaderingen simultaan plaatsvonden en de betrokken accountants in die situaties een keuze moesten maken. Slechts een klein aantal vennootschappen (zoals Nedap en Aalberts) nodigt de accountant niet uit voor de AVA. In 31% van

de AVA's werd een of meerdere vragen aan de accountant gesteld (2004: 33%). De meeste vragen hadden betrekking op de persoonlijke ondertekening van de accountantsverklaring. Het NIVRA-onderzoek is te downloaden via www.nivra.nl.

- **ICGN publiceert verklaring over verantwoordelijkheden institutionele beleggers**

Het International Corporate Governance Network (ICGN) heeft op 15 mei jl. een verklaring inzake de verantwoordelijkheden van institutionele beleggers gepubliceerd. De verklaring vervangt de in 2003 opgestelde principes over de verantwoordelijkheden van en mate van verantwoording door institutionele beleggers. De ICGN roept de institutionele beleggers op om van hun stemrecht gebruik te maken en om de dialoog met beursgenoteerde ondernemingen aan te gaan. Institutionele beleggers dienen er op toe te zien dat de ondernemingen waarin zij beleggen hoge corporate governance standaarden hanteren. Dit is een integraal onderdeel van de fiduciaire verantwoordelijkheid van de institutionele beleggers, aldus de ICGN. Institutionele beleggers dienen zelf ook een goede governance structuur te hebben en transparant te zijn over hun handelswijze. Belanghebbenden kunnen tot 23 juni a.s reageren op het document. De verklaring wordt tijdens het ICGN-jaarcongres op 5 juli a.s. in Washington DC officieel vastgesteld. De verklaring is te raadplegen via www.icgn.org.

- **Europese accountantsorganisatie publiceert conclusies over verslaggeving interne controle**

De Europese accountantsorganisatie Fédération des Experts Comptables Européens (FEE) heeft op 4 mei jl. de bevindingen van haar consultatie over Europees riskmanagement en interne controle gepubliceerd. Belangrijkste conclusie is dat het niet wenselijk is om Europese wetgeving te maken over een bestuursverklaring inzake de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. De respondenten waren unaniem in de verwerping van het idee van een Europese Sarbanes-Oxley Act. De

verschillende aanpak in de lidstaten betreffende het vraagstuk van riskmanagement en interne controle zal gaandeweg convergeren. Ingrijpen van de Europese wetgever is niet noodzakelijk, aldus de FEE.

- **Duitse Monitoring Commissie tevreden over naleving Duitse Code**

De naleving van de Duitse corporate governance code door de Duitse beursgenoteerde ondernemingen is over boekjaar 2005 verder verbeterd. Dat is de belangrijkste conclusie van het monitoring rapport 2005 van de Duitse Monitoring Commissie (Commissie Cromme). Maar liefst 97% van de codebepalingen wordt door de grootste Duitse beursgenoteerde ondernemingen (de zgn. DAX-ondernemingen) nageleefd. Ook over boekjaar 2004 bedroeg het nalevingspercentage bij de DAX-ondernemingen 97. Bij de middelgrote ondernemingen ligt de naleving op 92% (2004: 91%) en bij de kleinere ondernemingen op 89% (2004: 86%). De bepalingen die het minst worden nageleefd betreffen de benoeming van commissarissen op individuele basis, de bepaling dat de voorzitter van de raad van commissarissen of van een van zijn commissies niet de voormalige bestuursvoorzitter mag zijn en de transparantie over de bezoldiging van bestuurders op individuele basis. De Commissie Cromme zal zich dit jaar o.a. buigen over de transparantie en vergelijkbaarheid van remuneratierapporten en over de benoemingstermijn van bestuurders (mogelijk van 5 naar 3 jaar).

- **België wil begrenzing ontslagvergoeding**

Tijdens een 1-meiviering heeft de voorzitter van de Belgische socialistische partij, Johan Vande Lanotte, kenbaar gemaakt de ontslagvergoeding van Belgische bestuurders te willen maximaliseren. Hij pleit voor een maximale ontslagvergoeding van eenmaal het jaarsalaris, conform de Nederlandse corporate governance code. Ook is hij voorstander van duidelijkere criteria bij het toekennen van bonussen aan bestuurders. De Belgische socialistische partij vindt dat deze elementen minimaal dienen te worden opgenomen in de

Belgische corporate governance code (Code Lippens). Vande Lanotte wil de Code Lippens, in navolging van de Code Tabaksblat, ook wettelijk verankeren. "De Code Lippens is te vrijblijvend en biedt geen stok achter de deur", aldus Vande Lanotte in een interview in De Standaard. Het Verbond van Belgische Ondernemingen is tegen een wettelijke verankering van de Belgische Code.

- **Bestuursvoorzitters sneller ontslagen**

Bestuursvoorzitters van grote ondernemingen blijven slechts 7 jaar op deze positie zitten. Tien jaar geleden bedroeg de zittingsperiode nog gemiddeld 14 jaar. Dat blijkt uit een wereldwijd onderzoek onder 2500 grote ondernemingen dat adviesbureau Booz Allen Hamilton op 18 mei jl. heeft gepubliceerd. In Nederland is de arbeidsmarkt voor bestuursvoorzitters nog dynamischer: bij de helft van de AEX-ondernemingen is de afgelopen twee jaar de topman vervangen. De helft van deze voorzitters vertrok onvrijwillig. Tien jaar geleden vertrok slechts een op de elf bestuursvoorzitters niet uit vrije wil. Dit beeld heeft volgens Booz Allen Hamilton te maken met de toegenomen onafhankelijkheid en strengheid van de raad van commissarissen en de toegenomen druk van aandeelhouders. In slechts een kwart van de gevallen werd de afgetreden Nederlandse bestuursvoorzitter opgevolgd door een Nederlander. Het onderzoek is te raadplegen via www.boozallen.com.

- **Wetsvoorstel ter verlichting van Sarbanes-Oxley Act ingediend**

Tom Feeney (Republikein), lid van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden, en Jim Demint (Republikein), lid van de Amerikaanse Senaat hebben op 17 mei jl. een ontwerp van de Competitive and Open Markets that Protect and Enhance the Treatment of Entrepreneurs Act ingediend. De COMPETE Act zal enige verlichting aanbrengen in de Sarbanes-Oxley Act van 2002. Belangrijkste elementen van het wetsvoorstel zijn dat ondernemingen met een marktwaarde van minder dan 700 miljoen dollar, een jaarlijkse omzet van minder dan 125 miljoen dollar of minder dan 1500 aandeelhouders kennen paragraaf 404 van de Sarbanes-Oxley Act niet meer

hoeven na te leven. Paragraaf 404 van de Act schrijft voor dat bestuurders dienen te verklaren dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen effectief werken. Bovendien dient de externe accountant een dergelijke verklaring te certificeren. Dit is momenteel een grote kostenpost voor met name het kleinbedrijf. Voorts dient de Amerikaanse beurstoezichthouder SEC te definiëren wat een "material accounting error" is en uitleggen wat onder termen als "significant", "reasonable" en "sufficient" wordt verstaan. Voorts dient de SEC te onderzoeken of de "Turnbull guidance" van de Britse Corporate Governance Code betreffende interne controle ook van toepassing kan worden verklaard op paragraaf 404 van de Sarbanes-Oxley Act. Het wetsvoorstel heeft pas kans van slagen op het moment dat de gelijknamige opstellers van de Sarbanes-Oxley Act Congres hebben verlaten. Dat zal eind dit jaar zijn. De SEC heeft ook op 17 mei jl. laten weten geen uitzondering van paragraaf 404 van de Sarbanes-Oxley Act voor kleine ondernemingen toe te staan, maar zal wel nadere "guidance" voor het beoordelen van de interne controlesystemen geven.

- **Voormalig Enron-bestuurders schuldig bevonden aan fraude en bedrog**

Een jury in Houston heeft op 25 mei jl. voormalig Enron-bestuurders Kenneth Lay en Jeff Skilling schuldig bevonden aan samenzwering en fraude. Kenneth Lay heeft zich daarenboven schuldig gemaakt aan handel met voorkennis en het doen van onjuiste uitspraken. De rechter zal op 11 september a.s. oordelen hoe hoog de straffen zullen zijn. Kenneth Lay riskeert een celstraf van maximaal 45 jaar. Jeff Skilling kan zelfs 185 jaar celstraf opgelegd krijgen. Lay en Skilling gaven ooit leiding aan het grootste energiebedrijf ter wereld, met een marktwaarde van ooit 68 miljard dollar. Door de boekhoudfraude ging het bedrijf in 2001 failliet. Enron is het symbool geworden van de financiële schandalen aan het begin van deze eeuw.